

Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle

Kajaanin kaupungin lausunto täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen johdosta, Otanmäki – Humpinsuo osayleiskaava

ASIA Lausunto täytäntöönpanokieltoa koskevan vaatimuksen johdosta

DIAARINUMERO Dnro 1048/03.04.04.04.16/2026

VALITUKSEN KOHTEENA OLEVA PÄÄTÖS

Kajaanin kaupunginvaltuuston päätös 28.4.2026 § 38 (Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaava)

TÄYTÄNTÖÖNPANOKIELTOA KOSKEVA VAATIMUS KOSKEE PÄÄTÖSTÄ

Kajaanin kaupunginhallituksen päätös 11.8.2026 § 247

VALITTAJA/ VAATIMUKSEN ESITTÄJÄ Otanmäki Mine Oy

VALITTAJAN PROSESSIOSOITE

Asianajaja Matias Forss
Kalliolaw Asianajotoimisto Oy
Eteläranta 12, 00130 Helsinki
Puhelin: 050 591 0678
Sähköposti: matias.forss@kalliolaw.fi

LAUSUNNON ANTAJA

Kajaanin kaupunginhallitus
PL 133, 87101 Kajaani
kajaani@kajaani.fi

I VAATIMUKSET

Kajaanin kaupunki pyytää, että hallinto-oikeus ei kiellä Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan osittaista voimaantuloa koskevan määräyksen (Kajaanin kaupunginhallitus 11.8.2026 § 247) täytäntöönpanoa. Lisäksi Kajaanin kaupunki pyytää, että hallinto-oikeus hylkää valittajan vaatimuksen oikeudenkäyntikuljensa korvaamisesta.

II PERUSTELUT

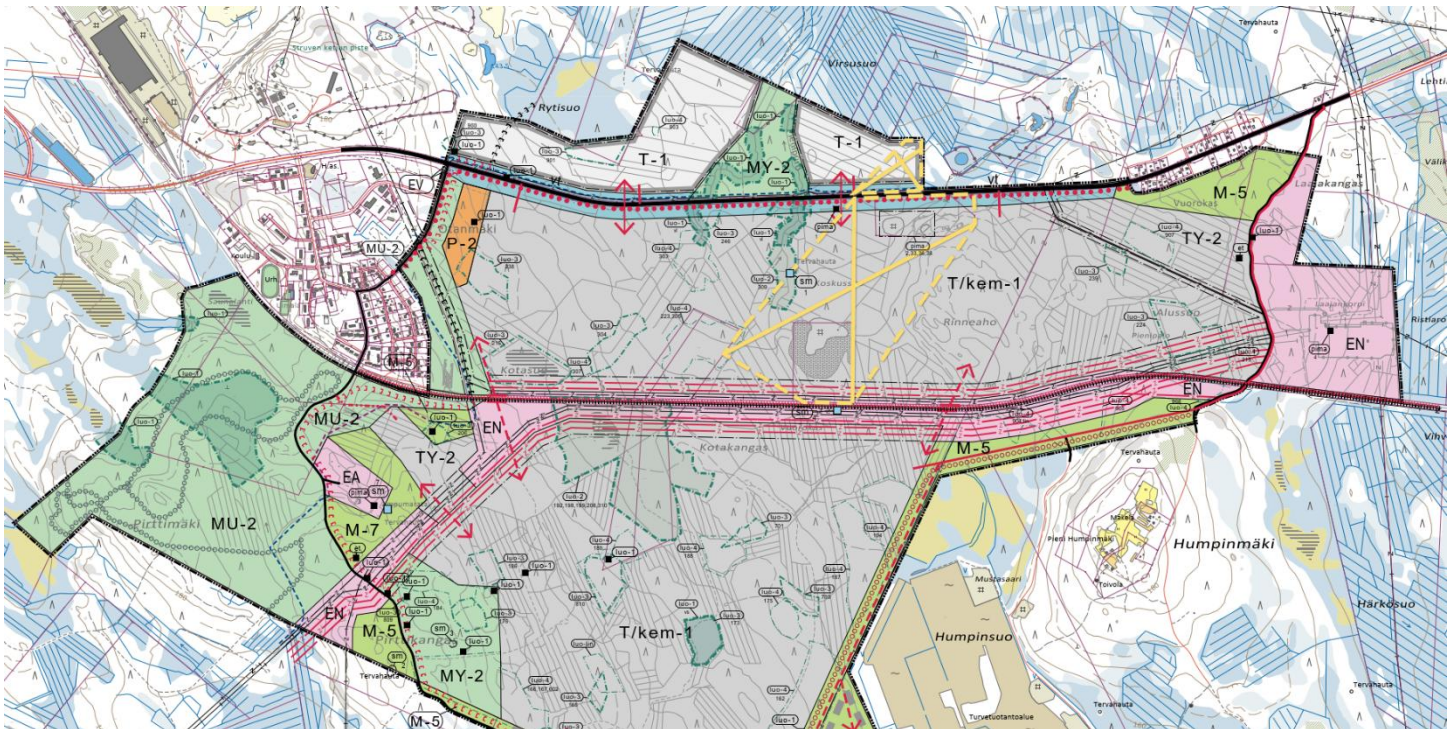
1 Tausta

1. Kajaanin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt päätöksellään 28.4.2026 § 38 Otanmäki – Humpinsuo osayleiskaavan. Otanmäki Mine Oy on valittanut kaupunginvaltuuston päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Muita valituksia osayleiskaavan hyväksymisestä ei ole tehty.
2. Otanmäki Mine Oy on esittänyt valituksessaan, että Vuorokkaan entisen kaivosalueen edellytykset toimia kaivosalueena olisi pitänyt tutkia ja kaupungin olisi tullut harkita kaivostoiminnan mahdollistavien yleiskaavamääräysten sisällyttämistä osayleiskaavaan.
3. Otanmäki Mine Oy:n valitus on kohdistunut vain Vuorokkaan entisen kaivoksen alueelle ja kyseinen alue jätetty osayleiskaavan voimaantuloa koskevan määräyksen ulkopuolelle.
4. Kun Otanmäki Mine Oy:n valitus ja voimaan tulevaksi määrätty osa osayleiskaavasta eivät koske miltään osin samaa aluetta, osayleiskaavan osittainen voimaantulo ennen lainvoimaistumista ei miltään osin voi tehdä Otanmäki Mine Oy:n osayleiskaavasta tekemää valitusta hyödyttömäksi.

2 Otanmäki Mine Oy:n valituksen kohdistuminen

5. Otanmäki Mine Oy:n määräajassa jättämä valitus kohdistuu yksinomaan Vuorokkaan entisen kaivoksen alueelle ja samalla Otanmäki Mine Oy:n malminetsintä lupa-alueelle. Valituksessa on esitetty, että kaavoittajalla olisi ollut velvollisuus selvittää Vuorokkaan entisen kaivosalueen edellytykset toimia kaivosalueena ja harkita kaivostoiminnan mahdollistavien yleiskaavamääräysten sisällyttämistä osayleiskaavaan. Valituksessa ei ole esitetty vaatimuksia muiden osayleiskaava-alueen osien osalta.

7. Kajaanin kaupunginhallituksen päätös osayleiskaavan osittaisesta voimaantulosta on kohdistunut ainoastaan muulle alueelle kuin Vuorokkaan entisen kaivoksen ja Otanmäki Mine Oy:n malminetsintäluvan alueelle. Vuorokkaan entisen kaivoksen alue sijoittuu Otanmäki Mine Oy:n osayleiskaava-alueelle kohdistuvan malminetsintäluvan alueelle. Osayleiskaavan osittaista voimaantuloa koskeva aluerajaus on tehty siten, että osayleiskaava-alueelle kohdistuvan malminetsintäluvan ja Vuorokkaan entisen kaivoksen alue jäävät varmuudella voimaantuloa koskevan määräyksen ulkopuolelle.

Kuva 2. Ote hyväksytyn osayleiskaavan täytäntöönpanopäätöksen mukaisen kaavakartan pohjoisosasta, missä on keltaisella rajattu alue, joka jää voimaantulon ulkopuolelle. Rajausta on laajempi kuin malminetsintäluvan alue.

3 Osayleiskaavan osittainen voimaantulo ei vaaranna valituksen merkitystä

8. Osayleiskaavaa koskevan valituksen kohdistuessa ainoastaan alueelle, jolla osayleiskaavaa ei ole määrätty tulemaan voimaan lainvoimaa vailla olevana, ei osayleiskaavan osittainen voimaantulo voi vaarantaa muutoksenhakuprosessin lopputuloksen merkitystä.
9. Joka tapauksessa osayleiskaavaa koskeva lopullinen oikeustila ratkaistaan muutoksenhakutuomioistuimen päätöksellä ja kaupunginhallituksen päätös, jolla

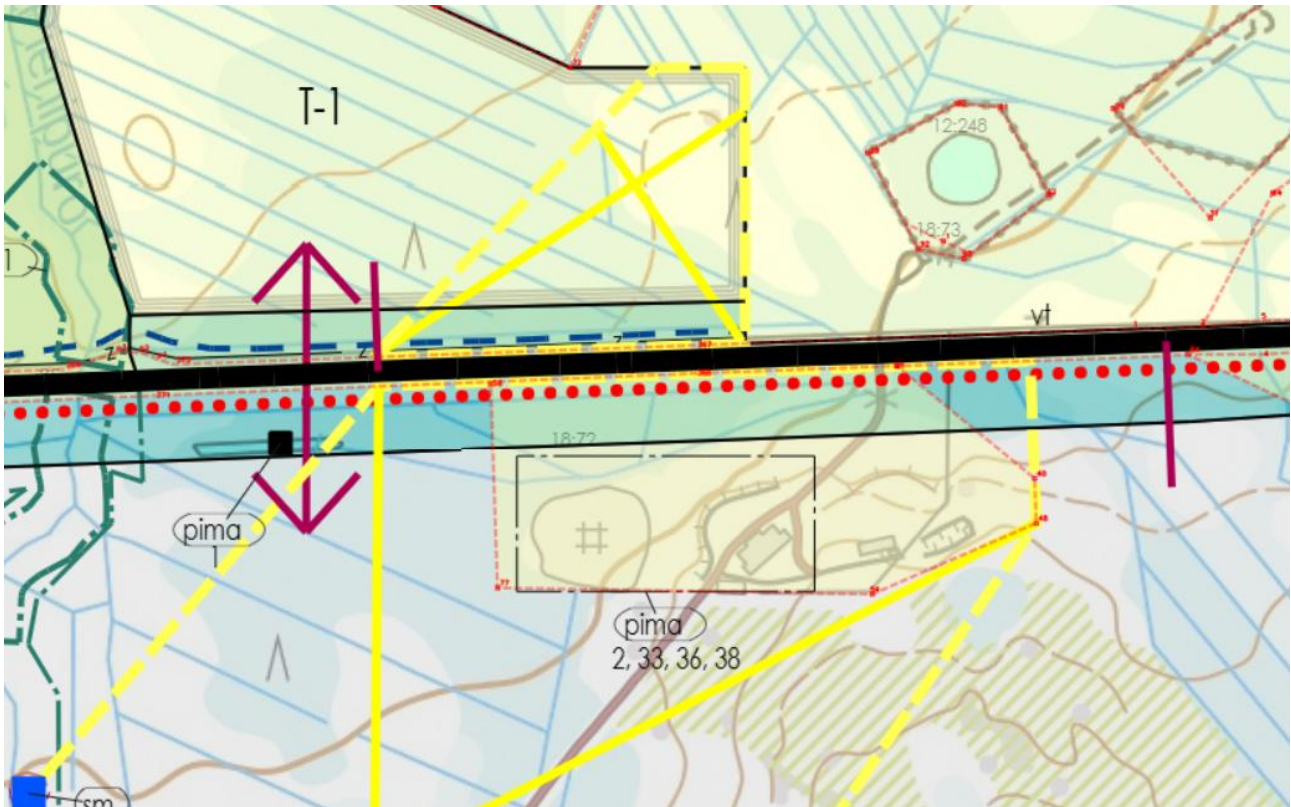

osayleiskaava on määrätty tulemaan osittain voimaan lainvoimaa vailla olevana, ei rajoita muutoksenhakutuomioistuimen toimivaltaa puuttua muutoksenhaun kohteena olevaan päätökseen.

10. Kajaanin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että valituksen kohteena on osayleiskaava, jonka perusteella ei suoraan voi myöntää rakentamislupia. Osalle yleiskaava-aluetta on kaupunginvaltuustossa hyväksytty asemakaava (Kajaanin kaupunginvaltuusto 9.6.2026 § 57), mutta kyseistä asemakaavaa tai sen voimaantumista koskevat kysymykset eivät ole yleiskaavaa koskevan muutoksenhaun tai yleiskaavan osittaista voimaantumista koskevan määräyksen kohteena. Osayleiskaavan osittaista voimaantumista ei tule kaupunginvaltuustossa jo hyväksyttyyn asemakaavaan liittyvällä perusteella kieltää, koska osayleiskaavan voimaantulolla ei ole vaikutusta kaupungissa jo päätetyn asemakaavan hyväksymiseen tai voimaantumiseen.
11. Alueidenkäyttölain 42 §:n mukaisesti yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa, eikä tuolla ohjauksella voi olla sellaisia vaikutuksia, jotka millään tavoin tekisivät Otanmäki Mine Oy:n yleiskaavasta tekemän valituksen merkityksettömäksi.

4 Täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen muista perusteluista.

12. Kajaanin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että valittaja käyttää kirjelmassaan toistuvasti epämääräisiä ja vaihtelevia aluerajauksia ja kiinteistöjen ominaisuuksien selostuksia tavalla, joka jättää epäselväksi sen, mitkä valituksen perusteeksi esitetyistä seikoista tosiasiallisesti koskevat osayleiskaava-aluetta ja mitkä taas sijoittuvat sen ulkopuolelle. Aluerajauksen epämääräisyys on ilmeistä erityisesti valittajan esittämien malmivaroja ja infrastruktuuria koskevien tietojen osalta. Täytäntöönpanon kieltä koskevassa vaatimuksessaan valittaja luettelee kaivosinfrastruktuurina tunneliverkoston, kolme nostotornia, tuuletuskuiluja, varastosiiiloja ja muita rakenteita, mutta osayleiskaava-alueella näistä sijaitsee ainoastaan Vuorokkaan kaivostorni ja nostokuilu. Kajaanin kaupunki huomauttaa, että nämäkään entisen kaivoksen rakenteet eivät sijaitse sillä alueella, jolle osayleiskaava on määrätty tulemaan voimaan.

Kuva 3. Karttaote, jossa näkyy kiinteistö 205-417-18-72, jonka alueelle entisen Vuorokkaan kaivoksen nostotorni ja nostokuilu sijoittuvat ja keltaisella voimaan tulon ulkopuolelle jäänyt, keltaisella rajattu alue.

13. Osayleiskaavan täytäntöönpano Otanmäki–Murtomäki radan pohjoispuolella ei vaaranna maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaista alueiden käytön suunnittelua. Osayleiskaavan alueella voimassa olevassa Kainuun vaihemaa-kuntakaavassa kehittämisperiaatemerkinällä ek-1 on osoitettu osayleiskaavan läheisyydessä sijaitseva, aiemmin toiminnassa olleen Otanmäen rauta-titaani-vanadiini-kaivoksen mahdollisen toiminnan uudelleen käynnistämisen sisältämä kokonaisuus Kajaanin Vuolijoen alueella.
14. Viitaten maakuntakaavan suunnittelumääräyksen huomioimisesta jo valitukseen annetussa vastineessa lausumaansa Kajaanin kaupunki korostaa vielä, että maakuntakaavakartassa kehittämisperiaatemerkinä ek-1 on sijoitettu yleiskaava-alueen ulkopuolelle ja maakuntakaavan kaavamerkinnoissä ja -määräyksissä mainitaan vain osayleiskaava-alueen ulkopuolella oleva Otanmäen kaivos. Maakuntakaavassa ei siten (kartalla tai kaavaan kuuluvissa kaavamerkinnoissä tai -määräyksissä) ole osoitettu kehittämisperiaatemerkinän koskevan Vuorokkaan entisen kaivoksen aluetta tai yleiskaava-aluetta muutoinkaan. Maakuntakaavaan liittyvässä selostuksessa tosin kehittämisen kohdealueen selostetaan sisältävän "aiemmin toiminnassa olleet Otanmäen ja Vuorokkaan

kaivosalueet sekä myöhemmin tehtyjen tutkimusten perusteella potentiaalliseksi malmiesiintymäksi todetun Honkamäen alueen”, mutta maakuntakaavan selostus ei Kainuun vaihemaakuntakaavan hyväksymisen aikaan voimassa olleen maankäyttö- ja rakennuslain 29 §:n mukaisesti ole osa maakuntakaavaa eikä sillä ole maakuntakaavan oikeusvaikutuksia.

15. Valittaja on esittänyt, että osayleiskaavalla tavoiteltu toiminta olisi suhteellisen vaivatta sijoitettavissa muuallekin ja että tämän vuoksi kaivostoiminta tulisi asettaa etusijalle, koska sitä voidaan harjoittaa vain kaivosmineraalien sijaintipaikalla. Kajaanin kaupunki toteaa, että myös osayleiskaavan suunnitteluratkaisulla mahdollistettava toiminta edellyttää erityisiä olosuhteita eikä ole vapaasti sijoitettavissa mille tahansa alueelle. Osayleiskaava-alueen soveltuvuus kaavassa tavoiteltuun käyttötarkoitukseen perustuu alueen erityisiin ominaisuuksiin, kuten liikenneyhteyksiin, energian saatavuuteen ja maaston soveltuvuuteen. Nämä edellytykset on selvitetty ja todettu kaavaa laadittaessa. Se, että kaivostoiminta on sidottu malmion sijaintiin, ei tarkoita, että muuta toimintaa voitaisiin sijoittaa mille tahansa alueelle, eikä tällä perusteella voida katsoa, että hypoteettiselle kaivostoiminnalle, jota kaupunki ei siis alueelle tavoittele, tulisi antaa etusija osayleiskaava-alueen suunnittelussa.
16. Osayleiskaavan alueelle sijoittuu laajoja alueita mm. teollisuuteen, maa- ja metsätalouteen, energiahuollon alueeksi ja ampumaradaksi osoitettuja alueita ja reittejä kuten moottorikelkkareitti ja muita yhteyksiä sekä kaava-alueen eteläosaan osoitettu maakunnallinen ekologinen yhteys. Näiden alueiden osayleiskaavan aluevarausten, merkintöjen ja määräysten voimaan tulo on tärkeää myös osayleiskaava-alueen ulkopuolisten alueiden käytön kannalta.